

ELEKTRİK PİYASASINDA LİSANSSIZ ÜRETİM YÖNETMELİĞİNDE YAPILMASI TASARLANAN DEĞİŞİKLİKLER VE SONUÇLARI

CENGİZ GÜNEŞ

Enerji ve Altyapı Yatırım Uzmanı

21.01.2023

Lisanssız Üretim Yönetmeliğinde yapılması tasarlanan değişikliklere göre; Bağlantı anlaşmasını düzenleyen 17.maddenin 1.fıkrasında bağlantı anlaşması çağrı mektubunun sahipleri ilk otuz gün içinde Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin **Ek-1 Listesine tabi projeler ile 'ÇED Gereklidir' kararı verilen projeler** için ilgili idareye başvuru yapılmasına ilişkin ibare;

Bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu sahipleri söz konusu sürenin ilk otuz günü içerisinde Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği **kapsamındaki belgenin alınması** için ilgili idareye başvuru yapar. şeklinde değiştirilmesi tasarlanmaktadır.

SONUÇ:

Önceki düzenlemede Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin sadece EK:1 Listede yer alan projeler için ÇED başvuru şartı aranırken, yapılması tasarlanan düzenleme ile Ek 1 ve Ek 2 Listelerine tabi tüm lisanssız üretim projeleri için bağlantı anlaşmasına çağrı mektubuna ilişkin sürenin ilk otuz günü içerisinde ilgili idareye başvuru yapılması şartı getirilmektedir.

Yukarıda yer alan düzenlemeye paralel olarak aynı maddenin 2.fıkrasında bağlantı anlaşması imzalamak için sunulması gereken belgeler arasında yer alan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin Ek-1 Listesine tabi projeler ile 'ÇED Gereklidir' kararı verilen projeler için ilgili idarece düzenlenen belge ifadesi;

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında ilgili idarece düzenlenen belge olarak değiştirilmesi tasarlanmaktadır.

ÇEVRE ETKİ DEĞERLENDİRME YÖNETMELİĞİ

EK:1

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ UYGULANACAK PROJELER LİSTESİ

14-Hidroelektrik enerji santralleri,

41- Rüzgâr enerji santralleri,

42- Jeotermal enerji santralleri,

**43- Proje alanı 20 hektar ve üzerinde veya
kurulu gücü 10 MWm ve üzerinde olan güneş
enerji santralleri,**

ÇEVRE ETKİ DEĞERLENDİRME YÖNETMELİĞİ

EK:2

ÇEVRESEL ETKİLERİ ÖN İNCELEME VE DEĞERLENDİRMEYE TABİ PROJELER

**(Ek-1'deki Listede Yer Alan Alt Sınırlar Bu Listede Üst
Sınır Olarak Alınır)**

**38-Mevcut baraj veya isale hatlarına kurulacak olan
hidroelektrik enerji santralleri,**

**41-Proje alanı 2 hektar ve üzerinde veya kurulu gücü 1
MWm ve üzerinde olan güneş enerji santralleri (çatı ve
cephe sistemleri hariç),**

**Bu projelerden “ÇED Gereklidir” kararı verilen
projeler için ÇED başvuru dosyası hazırlanarak
Bakanlığa başvuru yapılması gerekmektedir. ÇEDY
Madde 17/4**

- Üretim tesislerinin işletmeye girmesi ve sistem kullanımını düzenleyen 19.Maddesinin sonuna «**Lisanssız üretim tesislerinde 17’nci maddenin altıncı fıkrası kapsamında gerçekleştirilen güç artışı işlemleri hariç olmak üzere tek bir kabul yapılabilir.**» cümlesinin eklenmesi tasarlanmaktadır.

SONUÇ:

- **Yönetmelik değişikliğinin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren lisanssız üretim tesislerinde kısmi kabul yapılmayacaktır.**
- **Tek istisnası olumlu görüş verilen tesisler için yapılacak güç artışlarıdır.**

- Tüketim ihtiyacına yönelik uygulamaların düzenlendiği 30.maddenin 7.fıkrasına "Lisanssız üretim tesislerinde 17'nci maddenin altıncı fıkrası kapsamında gerçekleştirilen güç artışı işlemleri hariç olmak üzere tek bir kabul yapılabilir." cümlesi eklenerek tüketim ihtiyacına yönelik yapılan üretim tesisleri içinde güç artışı dışında tek kabul yapılmasına yönelik değişiklik tasarlanmaktadır.

SONUÇ:

- Yönetmelik değişikliğinin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren tüketim ihtiyacına yönelik uygulamalar da güç artışı hariç tek kabul yapılacaktır.**

Lisanssız Üretim Yönetmeliğinde değişikliğe ilişkin tasarlanan metinler (Madde 19 ve 30) incelendiğinde uygulamada aşağıdaki hükmünde dikkate alınması gerekmektedir.

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ YÖNETMELİĞİ

Kapasite artışları

MADDE 20- (1) "ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı bulunan ve eşik değeri olan projelerde yapılacak kapasite artışı ve/veya alan genişletilmesinin planlanması durumunda, her bir kapasite artışı miktarının mevcut proje kapasitesi ile toplanması ve bu toplamın;

a) Ek-1'deki listede yer alan eşik değer ve üzerinde kalması durumunda, 8 inci madde kapsamında (**Çevresel etki değerlendirmesi sürecinin başlatılması**) başvuru yapılması gerekmektedir.

b) Ek-2'deki listede yer alan eşik değer ve üzerinde kalması durumunda, 16 ncı madde kapsamında (Çevresel etkileri ön inceleme ve değerlendirmeye tabi projeler için (**Başvuru ve inceleme**)) başvuru yapılması gerekmektedir.

(2) "ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı bulunan projelerde kapasite artışı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, planlanan projenin etkileri, mevcut karara esas çevresel etkiler ile birlikte kümülatif olarak değerlendirilir.

30.Maddeye 8 numaralı fıkra eklenmesi tasarlanmaktadır.

Tüketim ihtiyacına yönelik uygulamalar

MADDE 30 – Maddeye aşağıdaki fıkranın eklenmesi tasarlanmaktadır.

8) Lisanslı üretim tesisleri ile aynı tesis sahasında yer alacak ve aynı ölçüm noktasından bağlanacak şekilde lisanssız elektrik üretim tesisi kurulması halinde; ilgili üretim tesislerinin ilgili Şebeke işletmecisi ile yaptığı veriş yönlü bağlantı ve sistem kullanım anlaşması imzalanmaması zorunludur. Bu fıkra hükmü kapsamında yer alan üretim tesislerinden Şebekeye herhangi bir enerji akışı olması halinde bahse konu enerjinin lisans veya lisanssız mevzuatı kapsamında herhangi bir uzlaştırmaya ve mahsuplaşmaya konu edilmeyerek sisteme verilen enerji YEKDEM’e bedelsiz katkı olarak dikkate alınır.

SONUÇ:

Lisanslı üretim sahalarına lisanssız üretim tesisinin faaliyetlerinin tanımı gereği yasal olarak kurulamaması ve izin verilmemesi gerekir, Lisans Yönetmeliğinde tek istisna 14/2-c-4.maddesi uyarınca;rüzgâr enerjisine dayalı üretim tesislerinde üretim lisansı alındıktan sonra, üretim lisansına konu sahada, malikin kendi arazisi üzerine kuracağı lisanssız üretim tesisi başvurularıdır. Tasarlanan düzenlemeden anlaşıldığına göre bu tür lisanssız tesislerin Şebekeye farklı noktadan bağlantıları söz konusudur. Kaynaklar arasında fiyat farkı söz konusudur. Ayrıca alım garantili ve alım garantisi olmayan kaynakların bir arada bulunması mümkündür. Lisanslı tesisi sahasına lisanssız kurulan tesislerin (özellikle termik santrallerde) Şebeke ile doğrudan bağlantısının olmaması, ana tesis lisanslı ise yardımcı yakıtlı tesisinde lisanslı olması ve aynı bağlantı noktasını kullanması gerekli olduğundan bu konu açıklığa kavuşturulmakta ve bu tür tesislerden Şebekeye enerji akışı olması durumunda sisteme verilen enerjinin YEKDEM’e bedelsiz katkı olarak dikkate alınması düzenlenmektedir.

Fıkra tasarısında yer alan “...İmzalanmaması zorunludur.” ifadesi yerine “...imzalanamaz.” ifadesi daha uygun bir ifadedir.

Kurulu güç düşürme işlemleri

GEÇİCİ MADDE 8-

- (1) Üretim tesisinin henüz kabulü yapılmayan ve mahsuplaşma işlemleri 26'ncı madde kapsamında yürütülecek kişilerce bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 60 (altmış) gün içerisinde başvuruda bulunulması halinde, **bir defaya mahsus olmak üzere bağlantı anlaşmasına çağrı mektubunda ve bağlantı anlaşmasında yer alan kurulu güçten yüzde onun üzerinde eksiltme yapılabilir.**

SONUÇ: Bağlantı anlaşmasına çağrı mektubunda ve bağlantı anlaşmasında yer alan kurulu gücünü düşürmek isteyen kişiler maddenin yürürlük tarihinden itibaren 60 (altmış) gün içinde başvuruda bulunabilecektir.

TASLAK YÖNETMELİK DEĞİŞİKLİĞİ METNİ

<https://www.epdk.gov.tr/Detay/Icerik/5-12914/elektrik-piyasasinda-lisanssiz-elektrik-uretim-yo>

MADDE 17 ESKİ YENİ METİN KARŞILAŞTIRMASI

Bağlantı anlaşması başvurusu

MADDE 17 –

(1) Kendisine bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu tebliğ edilenlere, bağlantı anlaşmasına çağrı mektubunun tebliğ tarihinden itibaren yüz seksen gün süre verilir. Bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu sahipleri söz konusu sürenin ilk otuz günü içerisinde Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin Ek-1 Listesine tabi projeler ile ‘ÇED Gereklidir’ kararı verilen projeler için ilgili idareye başvuru yapar ve ilk doksan günü içerisinde üretim tesisi ve varsa bağlantı hattı projesini Bakanlık veya Bakanlığın yetki verdiği kurum ve/veya tüzel kişilerin onayına sunar. Yukarıda belirlenen süreler içinde başvuruda bulunmayan gerçek veya tüzel kişilerin bağlantı başvuruları geçersiz sayılarak sunmuş oldukları belgeler kendilerine iade edilir.

(2) İlgili gerçek veya tüzel kişilerin aşağıdaki belgeleri ilgili şebeke işletmecisine birinci fıkrada belirtilen süre içerisinde eksiksiz ve usulüne uygun olarak sunmaları halinde, ilgili şebeke işletmecisi kendileriyle otuz gün içerisinde bağlantı anlaşması imzalamakla yükümlüdür:

- a) Üretim tesisinin inşaatına başlanabilmesi için ilgili teknik mevzuat çerçevesinde alınması gereken proje onayı.
- b) Hidrolik kaynaklara dayalı başvurularda su kullanım hakkı anlaşması.
- c) Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin Ek-1 Listesine tabi projeler ile ‘ÇED Gereklidir’ kararı verilen projeler için ilgili idarece düzenlenen belge.

Bağlantı anlaşması başvurusu

MADDE 17 –

(1) Kendisine bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu tebliğ edilenlere, bağlantı anlaşmasına çağrı mektubunun tebliğ tarihinden itibaren yüz seksen gün süre verilir. Bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu sahipleri söz konusu sürenin ilk otuz günü içerisinde Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamındaki belgenin alınması ~~nin Ek-1 Listesine tabi projeler ile ‘ÇED Gereklidir’ kararı verilen projeler~~ için ilgili idareye başvuru yapar ve ilk doksan günü içerisinde üretim tesisi ve varsa bağlantı hattı projesini Bakanlık veya Bakanlığın yetki verdiği kurum ve/veya tüzel kişilerin onayına sunar. Yukarıda belirlenen süreler içinde başvuruda bulunmayan gerçek veya tüzel kişilerin bağlantı başvuruları geçersiz sayılarak sunmuş oldukları belgeler kendilerine iade edilir.

(2) İlgili gerçek veya tüzel kişilerin aşağıdaki belgeleri ilgili şebeke işletmecisine birinci fıkrada belirtilen süre içerisinde eksiksiz ve usulüne uygun olarak sunmaları halinde, ilgili şebeke işletmecisi kendileriyle otuz gün içerisinde bağlantı anlaşması imzalamakla yükümlüdür:

- a) Üretim tesisinin inşaatına başlanabilmesi için ilgili teknik mevzuat çerçevesinde alınması gereken proje onayı.
- b) Hidrolik kaynaklara dayalı başvurularda su kullanım hakkı anlaşması.
- c) Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında ~~nin Ek-1 Listesine tabi projeler ile ‘ÇED Gereklidir’ kararı verilen projeler için~~ ilgili idarece düzenlenen belge.

MADDE 19 ESKİ YENİ METİN KARŞILAŞTIRMASI

Üretim tesislerinin işletmeye girmesi ve sistem kullanımı

MADDE 19 –

(1) **(Değişik:RG-11/8/2022-31920)** Bu Yönetmelik hükümlerine göre şebekeye bağlanacak üretim tesislerinin kabul işlemlerinin, bağlantı anlaşmasının imza tarihinden itibaren, 30 uncu maddenin yedinci fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla;

a) İlgili şebeke işletmecisine ait dağıtım trafosunu kullanan tüm üretim tesislerinde bir yıl,

b) İlgili şebeke işletmecisine ait dağıtım trafosunu kullanmayan,

1) Hidrolik kaynağa dayalı üretim tesislerinde üç yıl,

2) Diğer kaynaklara dayalı üretim tesislerinde iki yıl.

c) İletim şebekesine bağlanacak üretim tesislerinde 2/11/2013 tarihli ve 28809 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği çerçevesinde aynı niteliklere sahip üretim tesisleri için öngörülen süre, içerisinde tamamlanması zorunludur. Bu maddenin yürürlüğe girmesinden sonra imzalanacak bağlantı anlaşmalarında bu sürelere de yer verilir. Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 35 inci maddesinde belirtilen mücbir sebepler ve Kurul tarafından uygun bulunan haller dışında, bu sürelerin sonunda üretim tesisinin tamamlanmaması halinde bağlantı anlaşması, tahsis edilen kapasite, teknik etkileşim izni ile su kullanım haklarına ilişkin izin belgeleri kendiliğinden hükümsüz hale gelir.

Üretim tesislerinin işletmeye girmesi ve sistem kullanımı

MADDE 19 –

(1) **(Değişik:RG-11/8/2022-31920)** Bu Yönetmelik hükümlerine göre şebekeye bağlanacak üretim tesislerinin kabul işlemlerinin, bağlantı anlaşmasının imza tarihinden itibaren, 30 uncu maddenin yedinci fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla;

a) İlgili şebeke işletmecisine ait dağıtım trafosunu kullanan tüm üretim tesislerinde bir yıl,

b) İlgili şebeke işletmecisine ait dağıtım trafosunu kullanmayan,

1) Hidrolik kaynağa dayalı üretim tesislerinde üç yıl,

2) Diğer kaynaklara dayalı üretim tesislerinde iki yıl.

c) İletim şebekesine bağlanacak üretim tesislerinde 2/11/2013 tarihli ve 28809 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği çerçevesinde aynı niteliklere sahip üretim tesisleri için öngörülen süre, içerisinde tamamlanması zorunludur. Bu maddenin yürürlüğe girmesinden sonra imzalanacak bağlantı anlaşmalarında bu sürelere de yer verilir. Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 35 inci maddesinde belirtilen mücbir sebepler ve Kurul tarafından uygun bulunan haller dışında, bu sürelerin sonunda üretim tesisinin tamamlanmaması halinde bağlantı anlaşması, tahsis edilen kapasite, teknik etkileşim izni ile su kullanım haklarına ilişkin izin belgeleri kendiliğinden hükümsüz hale gelir. Lisanssız üretim tesislerinde 17 nci maddenin altıncı fıkrası kapsamında gerçekleştirilen güç artışı işlemleri hariç olmak üzere tek bir kabul yapılabilir.

MADDE 30 ESKİ YENİ METİN KARŞILAŞTIRMASI

Tüketim ihtiyacına yönelik uygulamalar MADDE 30 – (7) Bu madde kapsamında ve bu Yönetmelik hükümlerine göre şebekeye bağlanacak üretim tesislerinin (Mülga ibare:RG-9/5/2021-31479) kabul işlemlerinin, bağlantı anlaşmasının imza tarihinden itibaren üç yıl içerisinde tamamlanması zorunludur. Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 35 inci maddesinde belirtilen mücbir sebepler ve Kurul tarafından uygun bulunan haller dışında, bu sürelerin sonunda üretim tesisinin tamamlanmaması halinde bağlantı anlaşması ile su kullanım haklarına ilişkin izin belgeleri kendiliğinden hükümsüz hale gelir.	Tüketim ihtiyacına yönelik uygulamalar MADDE 30 – (7) Bu madde kapsamında ve bu Yönetmelik hükümlerine göre şebekeye bağlanacak üretim tesislerinin (Mülga ibare:RG-9/5/2021-31479) kabul işlemlerinin, bağlantı anlaşmasının imza tarihinden itibaren üç yıl içerisinde tamamlanması zorunludur. Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 35 inci maddesinde belirtilen mücbir sebepler ve Kurul tarafından uygun bulunan haller dışında, bu sürelerin sonunda üretim tesisinin tamamlanmaması halinde bağlantı anlaşması ile su kullanım haklarına ilişkin izin belgeleri kendiliğinden hükümsüz hale gelir. <u>Lisanssız üretim tesislerinde 17 nci maddenin altıncı fıkrası kapsamında gerçekleştirilen güç artışı işlemleri hariç olmak üzere tek bir kabul yapılabilir.</u>
	<u>(8) Lisanslı üretim tesisleri ile aynı tesis sahasında yer alacak ve aynı ölçüm noktasından bağlanacak şekilde lisanssız elektrik üretim tesisi kurulması halinde; ilgili üretim tesislerinin ilgili şebeke işletmecisi ile yaptığı veriş yönlü bağlantı ve sistem kullanım anlaşması imzalanmaması zorunludur. Bu fıkra hükmü kapsamında yer alan üretim tesislerinden şebekeye herhangi bir enerji akışı olması halinde bahse konu enerjinin lisans veya lisanssız mevzuatı kapsamında herhangi bir uzlaştırmaya ve mahsuplaşmaya konu edilmeyerek sisteme verilen enerji YEKDEM’e bedelsiz katkı olarak dikkate alınır.</u>

Kurulu güç düşürme işlemleri GEÇİCİ MADDE 8-

- (1) Üretim tesisinin henüz kabulü yapılmayan ve mahsuplaşma işlemleri 26 ncı madde kapsamında yürütülecek kişilerce bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 60 (altmış) gün içerisinde başvuruda bulunulması halinde, bir defaya mahsus olmak üzere bağlantı anlaşmasına çağrı mektubunda ve bağlantı anlaşmasında yer alan kurulu güçten yüzde onun üzerinde eksiltme yapılabilir.